

Arthur Braun
Advokát

bpv Braun Partners s.r.o.

(+420) 224 490 000
arthur.braun@bpv-bp.com

Novinky v oblasti odpovědnosti za výrobky a práva na opravu

Doufám, že se dotčení čtenáři na to již připravují: odstupující vláda schválila koncem roku 2025 novou verzi zákona o ochraně spotřebitele. Pokud legislativní proces proběhne podle plánu, měl by tento nový zákon o ochraně spotřebitele vstoupit v platnost poslední den lhůty pro provedení směrnice EU 2024/1799, tj. 31. 7. 2026. Od tohoto data bude mimo jiné (v určitých mezích) platit právo spotřebitele na opravu vadných věcí za přiměřené ceny, právo firem a spotřebitelů na výrobu náhradních dílů pomocí 3D tisku, budou-li splněny bezpečnostní požadavky, a další požadavky na webové stránky a e-shopy, například ohledně uvádění cen oprav.

Výrobci, obchodníci a dovozci se však musí připravit i na další závažnou změnu zákona: nové právo týkající se odpovědnosti za výrobky.

28 let od posledního provedení příslušné směrnice EU musí Česká republika, stejně jako všechny členské státy EU, provést rozsáhlou revizi práva **odpovědnosti za výrobky**, které je od roku 2014 upraveno v novém občanském zákoníku. Pro neprávnický: odpovědnost za výrobek dává spotřebitelům nárok na náhradu škody v případě poškození majetku nebo zdraví způsobeného vadnými výrobky. Nejedná se však o nároky vyplývající z kupní smlouvy ani ze záruky. Zavinění výrobce se nepředpokládá, rozhodující je bezpečnostní standard, který bylo možné očekávat v době koupě.

Již od 10. dubna 2026 je k dispozici projednávací verze návrhu, která poprvé konkrétněji naznačuje, jakým způsobem budou požadavky směrnice promítnuty do českého právního řádu. Ačkoli se stále jedná o návrh, který může v průběhu legislativního procesu doznat změn, jeho aktuální podoba umožňuje identifikovat hlavní směry úpravy i praktické dopady na dotčené subjekty.

Nejzazší termín pro transpozici směrnice do vnitrostátního práva je 9. prosince 2026. Nový český zákon pak bude platit pro všechny vadné výrobky, které budou uvedeny na vnitrostátní trh po 9. prosinci, tedy během vánoční sezóny a bez přechodného období. Povinnými subjekty již nebudou pouze výrobci a dovozci zboží, ale rovněž výrobci a dovozci surovin, elektřiny a softwaru, jakož i osoby provádějící na výrobcích podstatné změny. Nový zákon se bude vztahovat například také na vadné aktualizace softwaru nebo nedostatečnou kybernetickou bezpečnost. To znamená, že kruh povinných subjektů v rámci dodavatelského řetězce se rozšíří. Zejména pokud nelze postupovat proti výrobcí nebo dovozci, může to být nepříjemným překvapením především pro poskytovatele *fulfilmentových* služeb pro dovozce se sídlem mimo EU, kterých je v České republice mnoho.

Rozšíří se také pojem škody. V budoucnu se bude vztahovat také na psychické následky, ztrátu nebo poškození soukromých dat. Především odpadne dosavadní spoluúčast na materiálních škodách ve výši 500 eur a maximální limit 85 milionů eur. Výslovně bude povoleno uplatňování postoupených nároků, což představuje novou oblast činnosti pro příslušné poskytovatele služeb.

Bude zavedeno zmírnění důkazního břemene ve prospěch spotřebitelů. Právě v tomto bodě bude zajímavé sledovat, jaké konkrétní rozhodnutí český zákonodárce přijme, protože české procesní právo s výjimkami (např. náhrada škody způsobené kartelem) v zásadě ukládá plné důkazní břemeno žalobci. Naopak by výsledky pozorování produktu nebo konstrukční dokumentace měly být po zvážení v řízení zveřejněny žalujícímu spotřebiteli.

Prodlouží se také promlčecí lhůty, které jsou v zásadě stanoveny na 3 nebo 10 let. Ale v případě pomalu se rozvíjejících škod na zdraví se však tato lhůta prodlužuje na 25 let. ▶

I proto je nezbytné, aby stávající pojištění odpovědnosti za výrobky bylo přizpůsobeno novým skutečnostem týkajícím se odpovědnosti, rozšířeným škodám a delším lhůtám. Vývoj, hodnocení rizik a sledování výrobků by měly být dokumentovány. Právě ty hospodářské subjekty, které dosud nebyly povinny v rámci odpovědnosti za výrobky, protože nevyráběly/nedovážely příslušné výrobky, se musí naléhavě zabývat použitelností nového práva odpovědnosti za výrobky, které platí již od letošního roku i na jejich obchodní model. Samozřejmě je také nejvyšší čas přizpůsobit již nyní smlouvy B2B, například pro poskytovatele *fulfilmentových* služeb. ■

